

Natuurtoets "Het Land", De Elementen, Spijkenisse

Concept

Gemeente Spijkenisse

Grontmij Nederland bv
Waddinxveen, 15 mei 2008

Verantwoording

Titel : Natuurtoets "Het Land",
De Elementen, Spijkenisse

Subtitel :

Projectnummer : 243993

Referentienummer : 99085318 - Smith/KW

Revisie :

Datum : 15 mei 2008

Auteur(s) : ir. K.C. Smith

E-mail adres : karin.smith@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ir. C.J. Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. C.J. Maurits

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Coenecoop 55
2741 PH Waddinxveen
Postbus 190
2740 AD Waddinxveen
T +31 182 62 55 00
F +31 182 62 55 10
midwest@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
2	Natuurwetgeving	5
2.1	Inleiding.....	5
2.2	Natuurbeschermingswet	5
2.3	Flora- en faunawet	5
2.4	Provinciaal beleid	6
3	Inventarisatie natuurgebieden.....	7
3.1	Inleiding.....	7
3.2	Natuurbeschermingswet	7
3.3	Provinciaal beleid	7
3.4	Conclusie	7
4	Inventarisatie flora en fauna.....	8
4.1	Inleiding.....	8
4.2	Resultaten flora	8
4.3	Resultaten fauna	8
4.3.1	Zoogdieren	8
4.3.2	Vogels	8
4.3.3	Amfibieën, reptielen en vissen	9
4.3.4	Vlinders en libellen	9
4.4	Conclusie inventarisatie	9
5	Effectenanalyse	10
5.1	Inleiding.....	10
5.2	Zoogdieren	10
5.3	Amfibieën	10
5.4	Vogels	10
6	Toetsing aan de Natuurwetgeving	11
6.1	Natuurbeschermingswet	11
6.2	Flora- en faunawet	11
6.3	Provinciaal beleid	11
6.4	Conclusie	11
7	Literatuur	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De Gemeente Spijkenisse heeft het voornemen om het plangebied De Elementen geheel opnieuw in te richten, zodat een nieuwe woonwijk en commerciële dienstverlening gerealiseerd kunnen worden. In het plangebied De Elementen worden circa 2.140 woningen en minimaal 7.000 vierkante meter oppervlakte in onderbouw voor commerciële dienstverlening, voorzieningen en kantoren met bijbehorende infrastructuur en recreatieve groenvoorzieningen gerealiseerd. Het te ontwikkelen gebied wordt onderverdeeld in 'De Dijk', 'Het Park', 'Het Land', en 'De Haven'.

Momenteel is de gemeente Spijkenisse bezig met het realiseren van Het Land (zie figuur 1).

Figuur 1: ligging plangebied "Het Land"

Door middel van deze natuurtoets wordt bepaald welke beschermde flora- en faunasoorten in het plangebied aanwezig zijn en of de herinrichting van het plangebied betekent dat verbodsbepalingen overtreden worden en derhalve een ontheffing of vergunning aangevraagd moet worden of dat er een compensatieplan moet worden opgesteld.

Voor het opstellen van deze natuurtoets is gebruik gemaakt van de gegevens die reeds aanwezig zijn. Ter aanvulling is een vleermuisinventarisatie uitgevoerd.

2 Natuurwetgeving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de wet- en regelgeving voor natuur, die van toepassing is op de geplande werkzaamheden, nader toegelicht.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 is per 1 oktober 2005 in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. De huidige Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van Beschermden Natuurmonumenten en de Speciale Beschermingszones op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld.

De natuurlijke kwaliteiten van een aantal robuuste systemen in Nederland worden momenteel door de EU-lidstaten vastgelegd in een Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) dat in 2010 voltooid moet worden. Gebieden die in het kader van Natuurbeschermingswet zijn of worden aangewezen als Speciale Beschermingszone, vallen hieronder. Bij de bescherming van Natura2000-gebieden staan de instandhoudingsdoelstellingen van de Habitat- en Vogelrichtlijn centraal.

2.3 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, die onder andere de Vogelwet, Jachtwet en soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet vervangt. De wetgeving is gericht op de bescherming van individuele plant- en diersoorten op nationaal niveau. Vanaf 23 februari 2005 is de wet gewijzigd en zijn de beschermde soorten in drie categorieën verdeeld voor wat betreft de ontheffingsplicht:

Algemeen beschermde soorten (tabel 1 soorten)

Voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, bestendig gebruik of bestendig beheer geldt een vrijstelling. Een ontheffing is niet noodzakelijk.

Overige soorten (tabel 2 soorten)

Voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, bestendig gebruik of bestendig beheer is vrijstelling mogelijk, mits de werkzaamheden volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd. Indien niet volgens een gedragscode wordt gewerkt, is een ontheffing nodig. De ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets: de werkzaamheden tasten de duurzame instandhouding van de soort niet aan.

Soorten bijlage IV Habitatrictlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3 soorten)

Voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling moet altijd een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld volgens de zware toets: de werkzaamheden tasten de duurzame instandhouding van de soort niet aan, er is geen alternatief en er is sprake van een bij de wet genoemd belang. Voor vogels en werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud is vrijstelling mogelijk, mits gewerkt wordt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

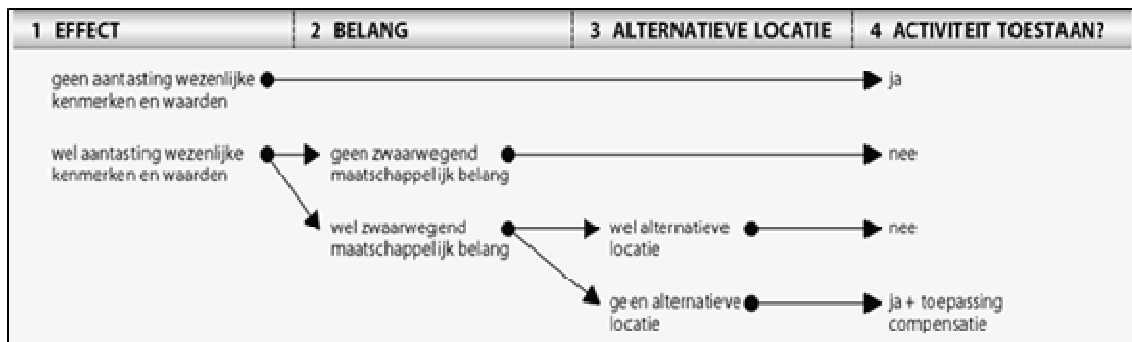
Zonder een gedragscode wordt de ontheffing voor opzettelijke verstoring van vogels beoordeeld volgens de lichte toets. De ontheffing voor het doden, verwonden, vangen en met het oog hierop opsporen, voor het vernielen en beschadigen van nesten, holen en andere vaste rust- en verblijfplaatsen en voor het rapen, vernielen en beschadigen van eieren valt onder de zware toets.

Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving de zogenoemde 'zorgplicht' (artikel 2 van de Flora- en faunawet). De zorgplicht houdt in dat iedereen die weet of vermoedt dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen veroorzaakt voor flora- of faunasoorten, verplicht is dergelijk handelen zoveel mogelijk achterwege te laten dan wel die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

2.4 Provinciaal beleid

Het Structuurschema Groene Ruimte is vervangen door de Nota Ruimte. Deze Nota bepaalt het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van de Ecologische hoofdstructuur (EHS), de Randstad groenstructuur en het Groene Hart. De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden en wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones.

De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. Deze verbindingzones staan beschreven in het rapport Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland (vastgesteld in 1997). Aantasting van PEHS gebieden is compensatieplichtig. Voor de provincie Zuid-Holland geldt tevens dat aantasting van leefgebieden of groeiplaatsen van Rode lijstsoorten gecompenseerd moet worden. Het afwegingskader waaruit kan volgen dat compensatie nodig is gaat volgens het 'nee, tenzij principe' (figuur 2). Hoe de compensatie vervolgens vorm krijgt is uitgewerkt in het compensatiebeginsel.

Figuur 2 Beslisschema van 'nee, tenzij-principe'

3 Inventarisatie natuurgebieden

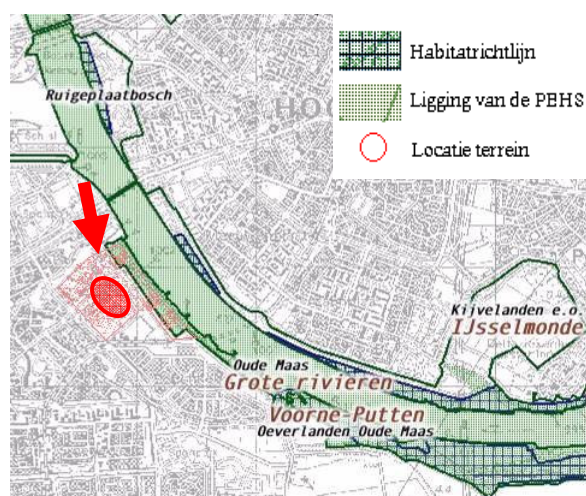
3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden beschreven. Het betreffen gebieden die beschermd zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet en het provinciaal beleid.

De aanwezigheid van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet of het kader van het provinciaal beleid komt in het volgende hoofdstuk aan de orde.

3.2 Natuurbeschermingswet

In de directe omgeving, op circa 0,5 kilometer afstand van Het Land, liggen natuurgebieden die wettelijk beschermd zijn. Het betreft de Oude Maas, een zoetwatertijdgebied dat uit meerdere gebieden bestaat langs de Oude Maas (figuur 3). De Oude Maas is aangemeld als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. De kenmerkende habitattypen voedselrijke zoomvormende ruigten en alluviale bossen vormen een geschikt biotoop voor de noordse woelmuis. Momenteel wordt de Oude Maas aangewezen als Habitatrichtlijngebied en Natura 2000 gebied.

Figuur 3: plangebied t.o.v. NB en PEHS gebieden

3.3 Provinciaal beleid

Het oostelijke deel van De Elementen heeft lange tijd tot de PEHS behoord, waardoor Het Land aan een PEHS gebied zou grenzen. Tijdens het vaststellen van het Provinciaal Streekplan RR2020 in december 2005 is echter besloten De Elementen in zijn geheel aan te duiden als 'te ontwikkelen stads- en dorpsgebied'. Het Land grenst hierdoor niet meer aan een PEHS gebied, maar ligt op tientallen meters van het PEHS gebied de Oude Maas af.

Nabij Het Land bevinden zich geen ecologische verbindingzones.

3.4 Conclusie

- Het plangebied ligt niet in de beïnvloedingssfeer van een Natuurbeschermingswetgebied.
- Het plangebied ligt niet in, maar wel nabij een PEHS gebied; de Oude Maas.
- Het plangebied ligt niet in of nabij een ecologische verbindingzone.

4 Inventarisatie flora en fauna

4.1 Inleiding

In 2002 en 2003 zijn de actuele en potentiële natuur- en landschappelijke waarden in het plangebied De Elementen geïnventariseerd door de Stichting Natuur en Landschap Voorne-Putten. In 2005 heeft de stichting een quick-scan uitgevoerd naar de natuurwaarden. Omdat de reeds uitgevoerde inventarisaties door Stichting Natuur en Landschap Voorne-Putten voornamelijk in het najaar hebben plaatsgevonden en de precieze locatie van de inventarisaties niet duidelijk waren is in 2006 opnieuw een quick-scan natuur uitgevoerd voor het plangebied De Elementen. Tegelijkertijd is er voor het te saneren deel van het terrein een natuurtoets uitgevoerd. Aangezien alleen in het te saneren deel van het plangebied de omstandigheden geschikt waren voor eventuele beschermde florasoorten en de Rode lijstsoort spotvogel, die in 2002/2003 broedend in het plangebied De Elementen is aangetroffen, is alleen voor dit deel opnieuw een flora- en broedvogelinventarisatie uitgevoerd. De inventarisaties zijn in juli 2006 door een specialist van Grontmij | AquaSense verricht.

Uit de quick-scan natuur voor De Elementen en de natuurtoets voor het te saneren gedeelte, is gebleken dat er mogelijk beschermde vleermuizen in het plangebied aanwezig zouden kunnen zijn (Grontmij, 2006). Om deze reden is in 2007-2008 een inventarisatie verricht naar de aanwezigheid van vleermuizen in het gedeelte Het Land, waar op korte termijn werkzaamheden verricht gaan worden. De inventarisatie naar vleermuizen is uitgevoerd in de winter van 2007 en het voorjaar van 2008 (VanderHelm Milieubeheer, 2008).

4.2 Resultaten flora

Gedurende het veldbezoek, dat in het kader van de quick-scan natuur voor De Elementen is gebracht, is in Het Land geen beschermde flora of Rode lijstsoorten aangetroffen. Deze zijn ook niet te verwachten aangezien op het terrein geen geschikt biotoop aanwezig is (Grontmij, 2006). Het terrein bestaat uit verscheidene loodsen voor opslag van onder andere koffie en cacao. In het plangebied is nagenoeg geen begroeiing aanwezig.

4.3 Resultaten fauna

4.3.1 Zoogdieren

In de quick-scan natuur voor De Elementen wordt aangegeven dat de tabel 1 soorten egel, mol, konijn, bosmuis en veldmuis een leefgebied hebben (Grontmij, 2006). Gezien het feit dat er amper groen in Het Land aanwezig is, is te verwachten dat deze diersoorten een enkele keer zijn waar te nemen binnen het plangebied.

In Het Land staan echter loodsen, die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen. In de winter van 2007 is één ronde uitgevoerd op 22 november 2007. Gedurende deze inventarisatie zijn mogelijke winterverblijfplaatsen aangetroffen in de spouwmuur van de loodsen. Alle muren zijn geïnspecteerd, maar er zijn geen sporen aangetroffen van overwinterende koloniën vleermuizen. De torensilos in het plangebied is door de aanwezige geluidsverstorende niet geschikt als winterverblijfplaats. In het voorjaar van 2008 zijn drie rondes uitgevoerd op 4 april, 29 april en 5 mei. Gedurende deze inventarisaties zijn een aantal exemplaren vleermuizen foeragerend dan wel migrerend aangetroffen. Het betroffen de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (alleen tabel 3 soorten). In Het Land zijn gedurende de inventarisatierondes gebruik van vaste zomerverblijfplaatsen niet aangetoond (VanderHelm Milieubeheer, 2008).

4.3.2 Vogels

Gedurende het veldbezoek, dat in het kader van de quick-scan natuur voor De Elementen is gebracht, zijn geen broedende vogels aangetroffen. De aanwezige gebouwen bieden echter in

principe een mogelijke broedlocatie. Een mogelijke broedlocatie voor Rode lijstsoorten is in De Elementen echter niet aanwezig en dus ook niet in Het Land (Grontmij, 2006).

4.3.3 Amfibieën, reptielen en vissen

In De Elementen zijn enkele slootjes aanwezig waar de tabel 1 soorten bruine kikker, gewone pad, middelste groene kikker en kleine watersalamander een leefgebied zouden kunnen vinden. Door het ontbreken van een geschikt biotoop is niet te verwachten dat strikt beschermde amfibieën of beschermde reptielen en vissen in het plangebied voorkomen (Grontmij, 2006). Mogelijk dat in Het Land, dat deels tegen slootjes aan ligt, een enkele keer een amfibie aangetroffen kan worden.

4.3.4 Vlinders en libellen

Gedurende het veldbezoek, dat in het kader van de quick-scan natuur voor De Elementen is gebracht zijn geen beschermde vlinder- en libellensoorten aangetroffen. Door het ontbreken van geschikte specifieke biotopen in De Elementen en dus ook in Het Land, zijn alleen landelijk algemene, niet beschermde soorten te verwachten.

4.4 Conclusie inventarisatie

- In Het Land zouden de tabel 1 soorten egel, mol, konijn, bosmuis, veldmuis, bruine kikker, gewone pad, middelste groene kikker en kleine watersalamander waargenomen kunnen worden.
- In Het Land foerageren en migreren een enkele gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (tabel 3 soorten). Gezien het laag aantal waargenomen vleermuizen kan worden aangenomen dat het plangebied van minimaal belang is (VanderHelm Milieubeheer, 2008).
- In het plangebied zijn broedmogelijkheden aanwezig voor vogels.

5 Effectenanalyse

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de effecten zijn van de voorgenomen werkzaamheden en inrichting op de aanwezige beschermde soorten.

5.2 Zoogdieren

De tabel 1 soorten egel, mol, konijn, bosmuis en veldmuis, die mogelijk een enkele keer zijn waar te nemen in Het Land zullen geen negatieve effecten ondervinden van de geplande sloop- en bouwwerkzaamheden. Het Land betreft geen (belangrijk) leefgebied voor deze landelijk algemeen voorkomende soorten.

De aanwezige vleermuizen zullen ook geen negatieve effecten ondervinden van de geplande sloop- en bouwwerkzaamheden. Aangezien er enkele exemplaren aangetroffen zijn, is aan te nemen dat de aanwezige foerageer en migreer mogelijkheden van minimaal belang is.

5.3 Amfibieën

De tabel 1 soorten bruine kikker, gewone pad, middelste groene kikker en kleine watersalamander, die mogelijk een enkele keer zijn waar te nemen in Het Land zullen geen negatieve effecten ondervinden van de geplande sloop- en bouwwerkzaamheden. Het Land betreft geen (belangrijk) leefgebied voor deze soorten.

5.4 Vogels

Mogelijk dat door de sloopwerkzaamheden enkele broedlocaties verdwijnen. Zolang de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd zullen deze soorten geen verstoring ondervinden.

6 Toetsing aan de Natuurwetgeving

6.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt niet in de beïnvloedings sfeer van een Natuurbeschermingswetgebied. Het aanvragen van een vergunning is niet noodzakelijk.

6.2 Flora- en faunawet

In Het Land kunnen mogelijk de soorten egel, mol, konijn, bosmuis, huismuis bruine kikker, gewone pad, middelste groene kikker en kleine watersalamander waargenomen worden. Deze tabel 1 soorten vallen binnen de vrijstellingsregeling, waarvoor geen ontheffing aangevraagd moet worden.

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn tabel 3 soorten. Aangezien gedurende de inventarisaties maar enkele exemplaren foeragerend en migrerend zijn aangetroffen is aan te nemen dat het plangebied van minimaal belang is. Negatieve effecten zullen de vleermuizen dan ook niet ondervinden van de geplande sloop- en bouwwerkzaamheden. Het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Voor het verstoren van broedvogels wordt geen ontheffing verleend. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot augustus. Vogels kunnen echter ook eerder of later broeden. Als voorzien wordt dat de werkzaamheden gedurende het broedseizoen moeten worden uitgevoerd, is het toegestaan het plangebied ongeschikt te maken voor broedvogels. Indien de werkzaamheden vlak voor of na het broedseizoen aanvangen, moet het terrein gecontroleerd worden op het voorkomen van broedende vogels. Zolang er geen vogels broeden, is het mogelijk de werkzaamheden voort te zetten.

6.3 Provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet in de PEHS of een ecologische verbindingszone. Wel ligt Het Land nabij een PEHS gebied. De geplande werkzaamheden zullen echter geen negatief effect hebben op dit gebied, omdat externe effecten gezien de afstand niet verwacht worden. Verdere procedures zijn in dit kader dan ook niet aan de orde.

Rode lijst soorten zijn niet aanwezig in Het Land.

6.4 Conclusie

- In het kader van de Natuurbeschermingswet is het niet noodzakelijk een vergunning aan te vragen.
- In het kader van de Flora- en faunawet is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen voor de tabel 1 soorten egel, mol, konijn, bosmuis, huismuis bruine kikker, gewone pad, middelste groene kikker en kleine watersalamander.
- In het kader van de Flora- en faunawet is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
- In het kader van de Flora- en faunawet is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen voor broedende vogels, mits deze niet verstoord worden (zie paragraaf 6.2)
- In het kader van het provinciaal beleid hoeven geen verdere procedures doorlopen te worden.

7 Literatuur

VanderHelm Milieubeheer. 2008. Gebiedsinventarisatie "Het Land en De Haven" te Spijkenisse. VanderHelm Milieubeheer, Berkel en Rodenrijs.

Grontmij Nederland bv. 2006. Natuurtoets De Elementen, Spijkenisse. Grontmij Nederland bv, Waddinxveen.